

)

Date de réception : 04/09/2019

14 RS
ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)*

Calea Plevnei, nr. 141B, sector 6, cod poștal
060011

Tel: 021-311.69.15

Fax: 021-311.69.01

Website: www.csm1909.ro

DIRECTIA LEGISLAȚIE, DOCUMENTARE ȘI CONTENCIOS
Nr. 25860/2018 din data de 28.05.2019

C ă t r e CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

Referitor la cauza nr. C-127/19-1

Subscrisul Consiliul Superior al Magistraturii, cu sediul în București, Calea Plevnei nr. 141 B, sector 6, cod 060011, CUI 16973795, Cont bancar RO39TREZ70023510120xxxxx, reprezentat legal prin președinte, judecător Lia Savonea, formulează prezentele

OBSERVAȚII

asupra cererii de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulate de reclamantii din dosarul nr. 1156/46/2018 aflat pe rolul Curții de Apel Pitești – Secția de contencios administrativ și fiscal, arătând următoarele:

În fapt, prin cererea de chemare în judecată care face obiectul dosarului sus-menționat, reclamantii Asociația „Forumul Judecătorilor din România”, Asociația „Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor și Pîrlog Bogdan Ciprian au solicitat, în contradictoriu cu subscrisul:

- suspendarea executării Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 910 din 19 septembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind numirea, continuarea activității și revocarea procurorilor cu funcții de conducere din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție și a Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 911 din 19 septembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind numirea, continuarea activității și revocarea procurorilor cu funcții de execuție din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, până la soluționarea definitivă a cauzei, în temeiul art. 15 raportat la art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

- anularea Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 910 din 19 septembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind numirea, continuarea activității

și revocarea procurorilor cu funcții de conducere din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție și a Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 911 din 19 septembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind numirea, continuarea activității și revocarea procurorilor cu funcții de execuție din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

De asemenea, reclamantii au solicitat adresarea următoarelor întrebări preliminare către Curtea de Justiție a Uniunii Europene:

- „Mecanismul de cooperare și de verificare (MCV), instituit potrivit Deciziei 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006, trebuie considerat un act adoptat de o instituție a Uniunii Europene, în sensul articolului 267 TFUE, care poate fi supus interpretării Curții de Justiție a Uniunii Europene?”

- „Conținutul, caracterul și întinderea temporală a Mecanismului de cooperare și de verificare (MCV), instituit potrivit Deciziei 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006, se circumscriu Tratatului privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană, semnat de România la Luxemburg la 25 aprilie 2005? Cerințele formulate în rapoartele întocmite în cadrul acestui Mecanism au caracter obligatoriu pentru Statul român?”

- „Articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană trebuie interpretat în sensul obligației statelor membre de a respecta criteriile statului de drept, solicitate și în rapoartele din cadrul Mecanismului de cooperare și de verificare (MCV), instituit potrivit Deciziei 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006, în cazul înființării urgente a unei secții de parchet de anchetare exclusiv a infracțiunilor comise de magistrați, ce dă naștere unei îngrijorări deosebite în ceea ce privește lupta împotriva corupției și poate fi utilizată ca instrument suplimentar de intimidare a magistraților și de exercitare de presiuni asupra acestora?”

- „Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană trebuie interpretat în sensul obligației statelor membre de a stabili măsurile necesare pentru o protecție juridică efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii, respectiv prin înlăturarea oricărui risc legat de influența politică asupra cercetării penale a unor judecători, cazul înființării urgente a unei secții de parchet de anchetare exclusiv a infracțiunilor comise de magistrați, ce dă naștere unei îngrijorări deosebite în ceea ce privește lupta împotriva corupției și poate fi utilizată ca instrument suplimentar de intimidare a magistraților și de exercitare de presiuni asupra acestora?”

Prin Încheierea din 07.02.2019 pronunțată în dosarul sus-menționat, instanța de fond a admis, printre altele, cererea reclamantilor privind sesizarea CJUE și a dispus suspendarea judecării cauzei în temeiul dispozițiilor art. 412 alin. 1 pct. 7 din Codul de procedură civilă.

Astfel, instanța de fond a reformulat cele patru întrebări sus-menționate, fiind transmise CJUE următoarele cinci întrebări:

1. Mecanismul de cooperare și de verificare (MCV), instituit potrivit Deciziei 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006, trebuie considerat un act adoptat de o instituție a Uniunii Europene, în sensul art. 267 TFUE, care poate fi supus interpretării Curții de Justiție a Uniunii Europene?

2. Conținutul, caracterul și întinderea temporală a MCV, instituit potrivit Deciziei 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006, se circumscrie prevederilor Tratatului privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană, semnat de România la Luxemburg la 25 aprilie 2005? Cerințele formulate în rapoartele întocmite în cadrul acestui Mecanism au caracter obligatoriu pentru Statul român?
3. Articolul 2 corelat și cu art. 4 alin 3 din tratatul pentru Uniunea Europeană trebuie interpretate în sensul că în cadrul obligației Statului Membru de a respecta principiile statului de drept se înscrie și necesitatea ca România să respecte cerințele impuse prin rapoartele din cadrul MCV, instituit potrivit Deciziei nr. 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006?
4. Art. 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, în special necesitatea respectării valorilor statului de drept, se opun unei legislații prin care este înființată și organizată Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin posibilitatea exercitării, în mod indirect, a unor presiuni asupra magistraților ?
5. Principiul independenței judecătorilor, consacrat de art. 19 alin 1 al doilea paragraf din Tratatul privind UE și de art. 47 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, astfel cum a fost interpretat prin jurisprudența CJUE se opune înființării Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, raportat la modalitatea de numire/revocare din funcție a procurorilor care fac parte din această Secție, inmodalitatea de exercitare a activității în cadrul ei, modul în care este stabilită competența în corelație cu numărul redus de posturi al acestei Secții ?

Menționăm că subscrisul Consiliul Superior al Magistraturii a emis hotărârile (acte administrative cu caracter normativ) care fac obiectul dosarului nr. 1156/46/2018 de pe rolul Curții de Apel Pitești, în virtutea delegării de către legiuitorul primar, ca urmare a modificării Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, cu privire la înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, în condițiile în care Curtea Constituțională a României a decis că aceste modificări sunt constituționale.

1. ADMISIBILITATE

1.1. Aplicabilitatea art. 267 TFUE

Dispoziții legale incidente:

Art. 267 TFUE: „Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:

- (a) interpretarea tratatelor;
- (b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință

ii este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe judecătorești naționale privind o persoană supusă unei măsuri privative de libertate, Curtea hotărăște în cel mai scurt termen.”

Art. 288 TFUE: „Pentru exercitarea competențelor Uniunii, instituțiile adoptă regulamente, directive, decizii, recomandări și avize.

Regulamentul are aplicabilitate generală. Acesta este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în fiecare stat membru.

Directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele.

Decizia este obligatorie în toate elementele sale. În cazul în care se indică destinatarii, decizia este obligatorie numai pentru aceștia.

Recomandările și avizele nu sunt obligatorii.”

Mecanismul de cooperare și verificare (în continuare MCV) instituit prin Decizia nr. 2006/928/CE a Comisiei Europene a fost adoptat în contextul aderării României la Uniunea Europeană.

În analiza admisibilității prezentei cereri conexate, este necesar, cu titlu preliminar, să se stabilească în ce măsură Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe pe tărâmul art. 267 TFUE, respectiv dacă Decizia nr. 2006/928/CE a Comisiei Europene și recomandările cuprinse în rapoartele întocmite pe baza acesteia reprezintă sau nu un acte adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii, supusă, astfel, interpretării CJUE, și dacă Decizia ar mai avea caracter obligatoriu raportat la aplicarea ei în 2018.

Așadar, se impune, în primul rând, stabilirea naturii juridice a MCV, respectiv dacă acesta este un act legislativ al Uniunii Europene sau un act non-legislativ al UE, cât și natura juridică a rapoartelor MCV și, implicit, a recomandărilor pe care acestea le cuprind.

Din interpretarea dispozițiilor art. 288 TFUE reiese că principalele acte legislative cu forță juridică obligatorie adoptate de instituțiile UE în exercitarea competențelor lor sunt regulamentele, directivele și deciziile. Tot același text de lege stabilește că recomandările și avizele emise de instituțiile UE nu sunt obligatorii pentru statele membre, acestea nu au forță juridică.

În ceea ce privește Decizia nr. 2006/928/CE a Comisiei Europene, deși aceasta reprezintă, în sens formal, o decizie și, astfel, pare a intra în sfera de incidență a art. 288 și 267 lit. b din TFUE, suntem de părere că aceasta este o premisă greșită, în cercetarea naturii juridice a unui act fiind necesar a se pleca de la conținutul său concret și nu strict de la aspecte de ordin formal. Forța juridică a unui act nu este dată de denumirea pe care o poartă și, în unele situații, nici măcar de procesul prin care a fost adoptat sau de emitentul actului, ci de conținutul acestuia. Așadar, deși decizia mai sus menționată a fost adoptată de

Comisia Europeană, raportat la conținutul său concret, aceasta nu este o decizie în sens substanțial întrucât nu cuprinde obligații concrete.

După cum reiese din preambul, contextul adoptării deciziei de instituire a MCV a fost reprezentat de faptul că, deși România a făcut eforturi considerabile în contextul aderării la Uniunea Europeană, unele chestiuni au rămas nerezolvate, în special în ceea ce privește responsabilitatea și eficiența sistemului judiciar și a organelor de aplicare a legii. Prin urmare, tot preambulul deciziei face trimitere la o serie de obiective de referință, stabilite în anexa Deciziei necesar a fi atinse în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei anticorupție. Pentru atingerea obiectivelor, s-a apreciat necesară și oportună instituirea unui mecanism de cooperare și verificare a progreselor. Aceste obiective nu au natura transpunerii dreptului Uniunii, ci natura atingerii unor standarde și principii comune.

Așadar, după cum rezultă din însuși conținutul Deciziei sus-menționate, MCV nu stabilește obligații concrete pentru statul român ci, mai degrabă, creează cadrul necesar pentru acordarea de asistență specializată, prin organele Uniunii, în vederea garantării capacității organelor judiciare din România pentru a contribui la instituirea, în cadrul Uniunii, a unei piețe interne și a unui spațiu de libertate, securitate și justiție.

Ca atare, având în vedere că în cadrul deciziei de instituire a MCV nu sunt cuprinse obligații concrete pentru statul român, respectiv dispoziții specifice prin care să se impună adoptarea unei legislații naționale sau modificarea celei existente, ci doar se trasează linii directoare (sau obiective) de atins, **apreciem că MCV este un instrument al Comisiei Europene de cooperare, monitorizare și verificare a îndeplinirii celor 4 obiective de referință stabilite în anexa Deciziei nr. 2006/928/CE a Comisiei Europene, cu finalitatea de politici publice, nicidecum un act legislativ al Uniunii Europene care să poată fi cenzurat de CJUE potrivit art. 267 TFUE.**

În subsidiar, dacă Curtea va aprecia că Decizia trebuie, totuși, considerată un act adoptat de o instituție a Uniunii, în sensul substanțial al art. 267 TFUE, care să poată fi supus interpretării sale și care ar avea, deci, caracter obligatoriu pentru statul român, trebuie precizat că, deși MCV-ul în sine, ca instrument de cooperare și verificare, ar fi obligatoriu (pentru perioada 2007-2010), nu cuprinde nicio dispoziție specifică prin care să impună adoptarea unei legislații naționale, rămânând la aprecierea statului membru modul în care adaptează legislația sa astfel încât să asigure că organele sale au capacitatea de a aplica măsurile necesare pentru a institui piața internă și spațiul de libertate, securitate și justiție.

Așadar, rezultatul care trebuie atins de România este singurul aspect determinat în concret, fără a prezenta importanță modul în care acel rezultat este atins. În primul rând, spațiul de libertate, securitate și justiție cade sub incidența articolului 4 din TFUE, fiind un domeniu în care există o competență partajată între statele membre și Uniune. „Competență partajată” înseamnă că atât UE, cât și statele sale membre, pot adopta acte obligatorii din punct de vedere juridic în domeniile vizate, cu precizarea că statele membre pot face acest lucru doar în situațiile în care UE nu și-a exercitat competența sau a încetat, în mod explicit, să o facă. Din acest lucru rezultă faptul că, față de diversitatea sistemelor juridice din statele membre, Uniunea acceptă imposibilitatea și, mai ales, caracterul inoportun al unei armonizări complete a legislațiilor, față de tradițiile juridice extrem de eterogene ale

statelor membre. De aceea, un set comun de standarde minime este practic obiectivul ce trebuie avut în vedere, cu mențiunea că anumite domenii, în care UE și-a exercitat deja competența de legiferare, deci de uniformizare pentru toate statele membre, pot face obiectul unei legislații unitare (spre exemplificare în domeniul cooperării judiciare în materie penală).

Potrivit principiului priorității dreptului UE, normele de drept ale Uniunii prevalează în raport cu normele juridice de drept național atunci când acestea sunt adoptate în aria de competență exclusivă sau partajată a UE, sub condiția ca norma de drept să facă parte din dreptul Uniunii, așa cum CJUE a statuat în *C-11/70 Internationale Handelsgesellschaft v Einfuhr und vorratsstelle Getreide*. În același sens, s-a stabilit că pentru ca o norma juridică să fie obligatorie pentru statul membru, respectiv să înfrângă o normă stabilită prin legislația primară a statului membru, aceasta trebuie să îmbrace condițiile de formă și de fond, precum și caracterele juridice de norma izvorâtă din tratat.

Rapoartele MCV date publicității de către Comisia Europeană, cuprind, în conținutul lor, analize, evaluări și recomandări cu titlu general, care în condiții de legalitate și respectarea normelor de competență, nu pot trasa în sarcina statului monitorizat vreo obligație de natură legislativă. Obligația instituită prin decizie este de rezultat, cu privire la politicile publice care să contribuie asigurarea spațiului de libertate, securitate și justiție în cadrul Uniunii, iar rapoartele conțin recomandări.

Legiuitorul european a stabilit cu precizie și claritate, în art. 288 TFUE, care sunt actele Uniunii Europene și ce forță juridică au fiecare, acesta fiind și un criteriu de determinare a actelor după forța lor juridică, clasificându-le în acte normative cu forță juridică obligatorie, adică acte legislative, și acte juridice neobligatorii. Spre exemplu, prin intermediul unei recomandări, instituțiile își fac cunoscută opinia și sugerează direcții de acțiune, fără a stabili însă vreo obligație legală destinatarilor recomandării.

Prin urmare, solicităm CJUE respingerea cererii privind pronunțarea unei hotărâri preliminare ca inadmisibilă, motivat de faptul că MCV și, mai ales, rapoartele emise în temeiul acestuia, nu sunt acte legislative ale Uniunii Europene care să poată fi supuse interpretării art. 267 TFUE.

În subsidiar, dacă Curtea va aprecia că decizia Comisiei trebuie considerată un act adoptat de o instituție a Uniunii, în sensul articolului 267 TFUE care să poată fi supus interpretării sale, reiterăm faptul că acesta nu cuprinde obligații concrete pentru statul român, altele decât cea generală, a creșterii capacității organelor de aplicare a legii de a aplica măsurile adoptate la nivelul uniunii pentru a institui piața internă și spațiul de libertate securitate și justiție. Astfel, acestor prevederi din anexa deciziei le lipsesc elementele esențiale ale normelor juridice, respectiv claritatea neechivocă, previzibilitatea și criteriul referențial obiectiv de analiză a conduitei juridice statuate de normă. Obiectivele de referință nu sunt și nu pot fi interpretate ca instituind obligații concrete pentru statul român, de a adopta sau modifica legislația națională întrucât au un caracter general. Cu atât mai mult, nu se poate atribui caracter obligatoriu rapoartelor MCV, care par a fi derivate din obiectivele de referință. O altfel de interpretare ar aduce în discuție însăși esența Uniunii Europene și ar răsturna toate regulile de interpretare a actelor juridice, prin instituirea de noi obligații în mod unilateral de către una dintre părțile semnatare ale unui act bilateral, peste voința celeilalte părți.

De asemenea, o astfel de abordare (prin care rapoartele Comisiei ar deveni obligatorii), ar conduce la modificarea substanțială a raportului între Uniune și statele membre, creând un nou izvor de drept, din rapoartele de monitorizare și evaluare a politicilor comune aplicate în statele membre, prin care Uniunea ar stabili obligații pentru statele membre în afara cadrului normativ. Un exemplu este "mecanismul semestrului european" instituit prin Decizie, dar ale cărui rapoarte nu instituie obligații de natură legislativă pentru statele membre, ci recomandări de natura politicilor publice.

I.2. Lipsa caracterului obligatoriu al MCV. Caducitate

Temei juridic:

Art. 2 TUE: Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați.

Art. 4 alin. (3) TUE: În temeiul principiului cooperării loiale, Uniunea și statele membre se respectă și se ajută reciproc în îndeplinirea misiunilor care decurg din tratate.

Statele membre adoptă orice măsură generală sau specială pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor care decurg din tratate sau care rezultă din actele instituțiilor Uniunii.

Statele membre facilitează îndeplinirea de către Uniune a misiunii sale și se abțin de la orice măsură care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor Uniunii.

Referitor la conceptul de *rule of law*, principiul statului de drept a devenit în mod progresiv un principiu de funcționare modern al statelor democratice, stând la baza exercitării puterilor publice. Toate puterile publice trebuie să acționeze în limitele impuse de lege, în conformitate cu valorile democrației și cu drepturile fundamentale și sub controlul instanțelor independente și imparțiale, dar transpunerea conținutului concret al principiului și standardele care decurg din statul de drept poate să varieze la nivel național, în funcție de sistemul constituțional al fiecărui stat membru.

Analizând dispozițiile art. 2 corelat cu art. 4 alin. (3) din TUE, suntem de părere că MCV este un instrument operaționalizat în temeiul respectării principiului cooperării loiale dintre UE și statele membre, bazat pe sprijin și ajutor reciproc, în vederea îndeplinirii misiunilor care decurg din tratate.

Mai mult, prin raportare la art. 37 și art. 38 din Actul privind condițiile de aderare a Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană și ținând cont de dispozițiile prevăzute la pct.7 din Decizia nr. 2006/928/CE, apreciem că MCV a fost adoptat strict în legătură cu clauza de salvagardare, care, potrivit Tratatului de Aderare, putea fi activată în termen de 3 ani de la data semnării acestuia. Sanctionarea pentru nerespectarea celor 4 obiective de referință instituite prin Decizia nr. 2006/928/CE ar fi putut fi activarea clauzei de salvagardare potrivit art. 37 și art. 38 din Tratat. Așadar, considerăm că prin neactivarea clauzei în interiorul termenului de 3 ani, toate obiectivele din cadrul MCV au fost considerate de drept ca fiind atinse, astfel încât, în prezent, MCV este caduc. Aceasta cu

atât mai mult cu cât nici norma din Tratatul de aderare și nici Decizia nu au suferit modificări prin acordul părților.

Totodată, MCV, care nu este un act de legiferare în sensul art. 288 TFUE, după cum s-a arătat mai sus, nu poate fi considerat nici un act cu caracter obligatoriu din perspectiva unui alt mecanism paneuropean (stat de drept) ținând seama de următoarele argumente:

(a) legale: un instrument paneuropean este adoptat printr-un regulament, directivă, decizie-cadru, care să fie aplicabil tuturor statelor membre

(b) politici: UE este fondată pe asocierea mai multor state la tratat cu competențe partajate între UE și statele membre.

Astfel potrivit art. 2 alin. (2) TFUE, în cazul în care tratatele atribuie Uniunii o competență partajată cu statele membre într-un domeniu determinat, Uniunea și statele membre pot legifera și adopta acte obligatorii din punct de vedere juridic în acest domeniu. Statele membre își exercită competența în măsura în care Uniunea nu și-a exercitat competența. Statele membre își exercită din nou competența în măsura în care Uniunea a hotărât să înceteze să și-o mai exercite. Prin urmare, statele membre își păstrează autonomia în ariile în care este dată competență în subsidiaritate, precum administrația publică și organizarea judiciară.

(c) din perspectiva rule of law (art. 2 TUE). Acest mecanism nu s-a transformat încă într-un instrument legislativ al UE care să fie aplicabil tuturor statelor membre. În prezent, există o preocupare la nivelul UE de a se iniția un instrument paneuropean de asigurare a respectării statului de drept, prin condiționarea acordării de fonduri europene. Acest mecanism paneuropean nu poate fi asimilat MCV, motivat de faptul că, spre deosebire de MCV, acesta se aplică tuturor statelor membre.

Obiectul litigiului înregistrat pe rolul Curții de Apel Pitești și care face obiectul Cauzei C-127/19-1 constă în anularea celor două acte administrative cu caracter normativ adoptate de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, respectiv Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 910/2018 și Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 911/2018.

Pentru sesizarea CJUE în procedura întrebării preliminare este nevoie să se fi stabilit că norma europeană pusă în discuție este relevantă pentru soluționarea cauzei, respectiv că este aplicabilă în situația care face obiectul procesului. În principiu, aprecierea asupra necesității și oportunității sesizării CJUE o face instanța națională, CJUE neefectuând verificări în acest sens, cu excepția situației în care reiese, în mod evident acest aspect.

Dispozițiile art. 267 TFUE se referă la necesitatea interpretării exclusiv a normei europene care urmează să fie aplicată, dacă instanța națională consideră că textul acelei norme nu este clar. Instanța europeană consideră chestiunea aprecierii motivelor care au determinat instanța națională să o sesizeze ca pe o condiție necesară verificării propriei competente de a soluționa cererea preliminară.

Din textul art. 267 TFUE, Curtea a dedus că este chemată să răspundă numai unei nevoi obiective, absolut necesare pentru soluționarea unui litigiu, aceasta atât în scopul de a contribui la o bună administrare a justiției în statele membre, cât și în acela de a evita utilizarea procedurii preliminare în alte scopuri decât cele pentru care a fost instituită

(teoria actului clarificat – întrebarea preliminară este identică cu o întrebare asupra căreia Curtea s-a pronunțat deja).

Nu este necesar ca instanța însăși să împărtășească sau nu îndoielile, fiind suficient ca o parte din proces să prezinte îndoieli serioase. Mai mult, este necesar ca instanța națională să nu poată proceda la o analiză în baza metodelor de interpretare din dreptul intern. Interpretarea normelor europene revine, în acest caz, exclusiv CJUE, conform art. 267 TFUE. Instanța națională va verifica exclusiv dacă textul normei este „clar” în sine, adică dacă din sensul obișnuit și natural al cuvintelor, reiese în mod evident aplicarea corectă a normei europene. O astfel de situație există atunci când aplicarea corectă a dreptului european este atât de evidentă încât nu poate fi loc pentru niciun fel de îndoială rezonabilă, respectiv că norma de drept europeană este atât de clară, încât aplicarea sa este evidentă și nu ridică probleme pentru instanță. Dacă instanța ajunge la concluzia că nu sunt întrunite elementele de mai sus și, deci, că există îndoieli serioase în privința sensului acelei norme, este necesară interpretarea acesteia în sensul prevăzut de art. 267 TFUE.

În cauza de față, prin cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, nu se invocă o chestiune de interpretare în legătură cu aplicarea unitară a dreptului Uniunii Europene, **ci se solicită să se răspundă dacă actele Uniunii Europene invocate sunt aplicabile cauzei pendinte.** Ca atare, întrebările astfel formulate nu pot face obiectul sesizării CJUE, deoarece ar însemna să se solicite Curții să aplice ea însăși dreptul Uniunii în acel litigiu, ceea ce excede rolului CJUE în cadrul procedurii preliminare.

Mai mult decât atât, întrebările adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene nu au în vedere interpretarea vreunor norme de drept al Uniunii **ci se solicită Curții, în fond, prezentarea unei opinii consultative asupra unor modificări și completări aduse legilor naționale de organizare a justiției, cu referire specială la înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție.**

Prin urmare, cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, astfel cum a fost formulată, se impune a fi respinsă ca inadmisibilă, întrucât solicitarea pronunțării unei hotărâri preliminare trebuie să se refere la interpretarea dreptului Uniunii, iar nu la interpretarea normelor dreptului național sau la analiza conformității celor două hotărâri. Hotărârea Plenului CSM nr. 910/2018 și Hotărârea Plenului CSM nr. 911/2018 cu dispozițiile Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Ca atare, se impune respingerea ca inadmisibilă a prezentei cauze întrucât niciuna dintre întrebările formulate nu sunt conforme cu regulile de procedură aplicabile.

II. În subsidiar și pe fond

1. Mecanismul de cooperare și verificare (MCV), instituit potrivit Deciziei 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006, trebuie considerat un act adoptat de o instituție a Uniunii Europene, în sensul art. 267 TFUE, care poate fi supus interpretării Curții de Justiție a Uniunii Europene?

După cum s-a arătat mai sus, MCV instituit potrivit Deciziei 2006/928/CE a Comisiei europene din 13 decembrie 2006 nu poate fi considerat un act adoptat de o instituție a Uniunii europene, în sensul art. 267 TFUE, care să poată fi supus interpretării

CJUE. Reiterând din argumentele anterior expuse pe larg, MCV este un instrument al Comisiei Europene de cooperare, monitorizare și verificare a îndeplinirii celor 4 obiective de referință stabilite în anexa Deciziei nr. 2006/928/CE a Comisiei Europene, nicidecum un act legislativ al Uniunii Europene care să poată fi cenzurat de CJUE potrivit art. 267 TFUE. Acesta nu instituie obligații specifice pentru statul român, alta decât cea de a garanta capacitatea organelor de aplicare a legii de a aplica măsurile adoptate pentru a institui piața internă și spațiul de libertate, securitate și justiție. Or, o atare obligație, care este și trebuie să fie comună tuturor statelor membre, este singura care poate fi apreciată ca obligatorie pentru statul român. Însă această obligație decurge din Tratatul de aderare al României și din celelalte tratate și nu poate fi considerată ca fiind impusă doar României prin intermediul MCV. Ca atare, CJUE nu este competentă să se pronunțe, în temeiul art. 267 din TFUE cu privire la Decizia 2006/928/CE întrucât aceasta nu este, în sens substanțial, o decizie.

2. Conținutul, caracterul și întinderea temporală a Mecanismului de cooperare și verificare, instituit potrivit Deciziei 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006, se circumscriu prevederilor Tratatului privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană, semnat de România la Luxemburg la 25 aprilie 2005? Cerințele formulate în rapoartele întocmite în cadrul acestui Mecanism au caracter obligatoriu pentru Statul român?

Mecanismul de Cooperare și Verificare, care nu este un act legislativ, în sensul TFUE, nu poate fi considerat nici un act cu caracter obligatoriu din perspectiva unui alt mecanism pan-european, cum este, de exemplu, conceptul de rule of law. Tratatul privind aderarea României la Uniunea Europeană a fost ratificat de România, dar Mecanismul de Cooperare și Verificare nu a fost supus vreunui instrument de ratificare. De aceea, obligația statelor membre derivă exclusiv din tratate și din acte legislative întrucât aici intervine aria de subsidiaritate față de dreptul european, la care poate exista partajarea competenței doar prin tratat și acte de drept internațional public supuse ratificării. Din punct de vedere politic, UE este fondată prin asocierea mai multor state cu competențe partajate între UE și statele membre, statele membre păstrând autonomia pe ariile în care operează subsidiaritatea precum organizarea judiciară și administrația publică, care nu au fost supuse reglementării Uniunii Europene.

În ceea ce privește obligativitatea rapoartelor întocmite în cadrul MCV pentru statul român, menționăm că acestea prezintă interes doar sub aspectul politicilor, în măsura în care au fost acceptate, rapoartele întocmite în cadrul MCV nefiind acte legislative, prin urmare nu pot face obiectul unei acțiuni în fața CJUE. Mai mult decât atât, astfel cum s-a arătat mai sus, rapoartele cuprind recomandări care nu sunt și nu pot fi obligatorii pentru statul român, de vreme ce este prevăzut în însuși art. 288 din TFUE că recomandările nu sunt obligatorii pentru niciun stat UE.

Astfel nu există un drept pozitiv material al Uniunii Europene în aria recomandărilor MCV care să poată fi utilizat ca izvor de drept în dezlegarea cauzelor deduse judecătii în fața instanțelor naționale.

În momentul aderării României la Uniunea Europeană, în anul 2007, s-a instituit un mecanism suplimentar de evaluare, instituit potrivit Deciziei 2006/928/CE, mecanism care

a formulat mai multe recomandări/obiective pe mai multe paliere, printre care cel al justiției (asigurarea unui proces judiciar mai transparent și eficient, în special prin consolidarea capacității și răspunderea Consiliului Superior al Magistraturii), combaterii corupției, fraudei etc., toate acestea bazate pe conceptul de stat de drept (rule of law).

Conform art. 8 din Protocolul nr. 2 pentru aplicarea principiului subsidiarității și proporționalității, CJUE are competență în ceea ce privește acțiunile ce țin de încălcarea acestor principii de către legislația statelor membre. Acest lucru înseamnă, în consecință, că Decizia 2006/928/CE a Comisiei poate fi contestată pentru încălcarea principiului subsidiarității, dar nu și rapoartele emise în baza MCV, deoarece acestea nu sunt obligatorii din punct de vedere juridic, ele reprezentând constatări, în ultimă instanță, cu privire la conduita unui stat.

În jurisprudența Curții Constituționale a României (Decizia CCR nr. 104/2018), MCV, instituit potrivit Deciziei 2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006, ce prevede stabilirea unui mecanism de cooperare și verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință, specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției, este un act adoptat anterior aderării României la Uniunea Europeană ce nu a fost analizat de CJUE nici în ceea ce privește conținutul, caracterul și întinderea temporală și nici dacă acestea se circumscriu celor prevăzute de Tratatul de aderare, implicit de Legea nr. 157/2005 privind ratificarea Tratatului de aderare, care face parte din ordinea normativă internă.

Referindu-ne la obligativitatea pentru statul român a cerințelor formulate în rapoartele întocmite în cadrul MCV, precizăm că rapoartele MCV nu sunt acte juridice, acestea conțin doar unele recomandări care trebuie avute în vedere, dar care nu pot fi atacate în justiție.

Mai mult decât atât, prin Decizia CCR nr.80 din 16 februarie 2014, Curtea Constituțională a stabilit următorul aspect: Constituția este expresia voinței poporului, ceea ce înseamnă că aceasta nu își poate pierde forța obligatorie doar prin existența unei neconcordanțe între prevederile sale și cele europene. Totodată, CCR a mai statuat că aderarea la Uniunea Europeană nu poate afecta supremația Constituției asupra ordinii juridice naționale.

Forța rapoartelor MCV ar trebui să se înscrie în caracterul său tehnic și obiectiv, precum și în capacitatea sa de a reflecta fapte relevante și de a exprima, atunci când este necesar, concluzii emise după consultarea unor puncte de vedere diferite cu privire la subiecte sensibile strict bazate pe argumente legale, factuale și nepartizane.

Astfel, apreciem că MCV instituit prin Decizia 2006/928/CE nu este un act normativ primar cu aplicabilitate generală. Acest mecanism nu prevede măsuri concrete pe care statul supus monitorizării și verificării trebuie obligatoriu să le implementeze. Cu referire la rapoartele MCV date publicității de către Comisia Europeană, observăm că în conținutul lor, acestea cuprind analize, evaluări și recomandări cu titlu general.

Principiul 2 enunțat și în art. 4 alin. (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană trebuie interpretat în sensul că în cadrul obligației Statului Membru de a respecta principiile statului de drept se înscrie și necesitatea ca România să respecte cerințele impuse prin rapoartele din cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare, instituit potrivit Deciziei nr.2006/928/CE a Comisiei Europene din 13 decembrie 2006?

Art. 2 TUE: Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați.

Art. 4 alin. (3) TUE: În temeiul principiului cooperării loiale, Uniunea și statele membre se respectă și se ajută reciproc în îndeplinirea misiunilor care decurg din tratate.

Statele membre adoptă orice măsură generală sau specială pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor care decurg din tratate sau care rezultă din actele instituțiilor Uniunii.

Statele membre facilitează îndeplinirea de către Uniune a misiunii sale și se abțin de la orice măsură care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor Uniunii.

Principiul statului de drept a devenit în mod progresiv un principiu de funcționare modern al statelor democratice, stând la baza exercitării puterilor publice. Se asigură că toate puterile publice acționează în limitele impuse de lege, în conformitate cu valorile democrației și cu drepturile fundamentale și sub controlul instanțelor independente și imparțiale, dar conținutul concret al principiilor și standardelor care decurg din statul de drept poate să varieze la nivel național, în funcție de sistemul constituțional al fiecărui stat membru.

Noul cadru al UE privind statul de drept nu este conceput pentru a fi declanșat de încălcări individuale ale drepturilor fundamentale. Aceste cazuri pot și ar trebui să fie tratate de sistemele judiciare naționale și în contextul mecanismelor de control instituite prin Convenția europeană a drepturilor omului, la care sunt parte toate statele membre ale UE.

Analizând dispozițiile art. 2 corelat cu art. 4 alin. (3) din TUE, suntem de părere că MCV este un instrument operaționalizat în temeiul respectării principiului cooperării loiale dintre UE și statele membre, bazat pe sprijin și ajutor reciproc, în vederea îndeplinirii misiunilor care decurg din tratate.

4. Art. 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, în special necesitatea respectării valorilor statului de drept, se opun unei legislații prin care este înființată și organizată Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin posibilitatea exercitării, în mod indirect, a unor presiuni asupra magistraților?

Potrivit art.2 TUE, Uniunea se întemeiază pe valori precum statul de drept, care sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată printre altele de independența justiției. În această privință, trebuie arătat că încrederea reciprocă dintre statele membre și, în special, dintre instanțele lor, se întemeiază pe premisa fundamentală potrivit căreia statele membre împărtășesc o serie de valori comune pe care se întemeiază Uniunea.

În doctrina juridică, prin stat de drept se înțelege un stat bazat pe o ierarhie a normelor generatoare de ordine juridică. Statul de drept presupune garantarea drepturilor și libertăților individuale, asigurând, totodată, securitatea internă și externă a cetățenilor

prin instituții democratice. Actul juridic fundamental căruia i se subordonează alte legi și norme este Constituția. Prin urmare, nici un act legislativ al Uniunii Europene nu poate să producă efecte contrare Constituției statelor membre, decât dacă se fac prin tratat ratificat și care are ca efect amendarea Constituției.

Ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 207/2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 636 din 20 iulie 2018, la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii au fost întreprinse demersuri referitoare la măsurile care se impun pentru a se asigura punerea în aplicare a modificărilor aduse Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, din perspectiva atribuțiilor ce revin Consiliului.

Astfel, printre modificările aduse de Legea nr. 207/2018 se numără și cea privind înființarea, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, cu competența exclusivă de a efectua urmărirea penală pentru infracțiunile săvârșite de judecători și procurori, inclusiv judecătorii și procurorii militari și cei care au calitatea de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.

Conform art. 1 pct. 45 din Legea nr. 207/2018 s-a introdus, după articolul 88, o nouă secțiune ce reglementează înființarea, organizarea și funcționarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, cuprinzând articolele 88¹ – 88⁹. Prin OUG nr. 12/2019 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției, publicată în Monitorul Oficial nr. 185/07.03.2019, s-au introdus alte două articole, respectiv art. 88¹⁰ și art. 88¹¹.

Dispozițiile art. 88⁵ alin. (12) din Legea nr. 304/2004, nou introduse prin Legea nr. 207/2018, prevăd că „Procedurile de numire, continuare a activității în cadrul secției și revocare din funcțiile de conducere și execuție din cadrul secției vor fi detaliate într-un regulament aprobat de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.”

Prin Hotărârea nr. 911 din 19 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 812 din 21 septembrie 2018, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Regulamentul privind numirea, continuarea activității și revocarea procurorilor cu funcții de execuție din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

Prin Hotărârea nr. 910 din 19 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 812 din 21 septembrie 2018, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Regulamentul privind numirea și revocarea procurorilor cu funcții de conducere din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

Prin O.U.G. nr. 90/2018 privind unele măsuri pentru operaționalizarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, publicată în Monitorul Oficial nr. 862 din 10 octombrie 2018, au fost prevăzute măsuri legislative urgente care să reglementeze o procedură simplă, derogatorie de la art. 88³ – 88⁵ din Legea nr. 304/2004, în vederea numirii provizorii a procurorului-șef, a procurorului-șef adjunct și a cel puțin unei treimi din procurorii secției, pentru a permite operaționalizarea secției în termenul stabilit de lege, respectiv 13 octombrie 2018.

În data de 13 martie 2019, Plenul Curții Constituționale s-a pronunțat, în cadrul controlului anterior promulgării, asupra obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 90/2018 privind unele măsuri pentru

operaționalizarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, obiecție formulată de un număr de 92 de deputați.

În urma deliberărilor, Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi, a respins obiecția de neconstituționalitate și a constatat că Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 90/2018 privind unele măsuri pentru operaționalizarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție este constituțională, în raport de criticile formulate. Astfel, prin Decizia Curții Constituționale nr. 137/13.03.2019 au fost respinse ca neîntemeiate criticile privind înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție (paragrafele 125-159).

Prin Hotărârea nr. 1037/2018, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a avizat favorabil proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 90/2018 privind unele măsuri pentru operaționalizarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

Înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, la nivelul celui mai înalt parchet național, are ca scop crearea unei structuri specializate, cu un obiect determinat de investigație, constituind o garanție legală a principiului independenței justiției, sub aspectul componentei sale individuale, independența judecătorului. Pe această cale, se asigură magistraților o protecție adecvată împotriva presiunilor exercitate asupra lor, abuzurilor săvârșite prin sesizări sau denunțuri arbitrare și, nu în ultimul rând, existența unei secții specializate generează o practică unitară.

5. Principiul independenței judecătorilor, consacrat de art. 19 alin. (1) al doilea paragraf TUE și de art. 47 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, astfel cum a fost interpretat prin jurisprudența CJUE, se opune înființării Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, din cadrul Parchetului de pe lângă ICCJ, raportat la modalitatea de numire/revocare din funcție a procurorilor care fac parte din această Secție, modalitatea de exercitare a activității în cadrul ei, modul în care este stabilită competența în corelație cu numărul redus de posturi al acestei Secții?

Texte legale relevante:

Art. 19 alin. (1) TUE: Curtea de Justiție a Uniunii Europene cuprinde Curtea de Justiție, Tribunalul și tribunale specializate. Aceasta asigură respectarea dreptului în interpretarea și aplicarea tratatelor.

Statele membre stabilesc căile de atac necesare pentru a asigura o protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii.

Art. 47 din Carta. Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil:

Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de prezentul articol.

Orice persoană are dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege. Orice persoană are posibilitatea de a fi consiliată, apărută și reprezentată.

Asistența juridică gratuită se acordă celor care nu dispun de resurse suficiente, în măsura în care aceasta este necesară pentru a-i asigura accesul efectiv la justiție.

Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare:

Art. 88¹ - (1) În cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție se înființează și funcționează Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție care are competența exclusivă de a efectua urmărirea penală pentru infracțiunile săvârșite de judecători și procurori, inclusiv judecătorii și procurorii militari și cei care au calitatea de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție își păstrează competența de urmărire penală și în situația în care, alături de persoanele prevăzute la alin. (1), sunt cercetate și alte persoane.

(3) În cazul infracțiunilor săvârșite de judecătorii și procurorii militari, dispozițiile art. 56 alin. (4) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt aplicabile.

(4) Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție este condusă de un procuror-șef secție, ajutat de un procuror-șef adjunct, numiți în funcție de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile prezentei legi.

(5) Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție soluționează conflictele de competență apărute între Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție și celelalte structuri sau unități din cadrul Ministerului Public.

(6) Ori de câte ori Codul de procedură penală sau alte legi speciale fac trimitere la "procurorul ierarhic superior" în cazul infracțiunilor de competența Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, prin acesta se înțelege procurorul șef al secției, inclusiv în cazul soluțiilor dispuse anterior operaționalizării acesteia.

Art. 88² - (1) Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic.

(2) Este interzisă delegarea sau detașarea de procurori în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

(3) Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție funcționează cu un număr de 15 posturi de procuror.

(4) Numărul de posturi al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție poate fi modificat, în funcție de volumul de activitate, prin ordin al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, la solicitarea procurorului-șef secție, cu avizul conform al Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

(5) Pe durata desfășurării activității în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, procurorii cu funcții de conducere și execuție beneficiază de drepturile procurorilor detașați, în condițiile legii.

Art. 88³ - (1) Procurorul-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție este numit în funcție de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în urma unui concurs care constă în prezentarea unui proiect referitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere respective, urmărindu-se competențele manageriale, gestiunea eficientă a resurselor, capacitatea de a-și asuma decizii și responsabilități, competențele de comunicare și rezistența la stres, precum și integritatea candidatului, evaluarea activității

sale ca procuror și modul în care acesta se raportează la valori specifice profesiei, precum independența justiției ori respectarea drepturilor și libertăților fundamentale.

(2) Componenta comisiei de concurs este următoarea:

a) 3 membri judecători, care fac parte din Secția pentru judecători și au funcționat la o instanță de grad de cel puțin curte de apel, desemnați de Secția pentru judecători;

b) un membru procuror, care face parte din Secția pentru procurori și a funcționat la un parchet de grad de cel puțin parchet de pe lângă curtea de apel, desemnat de Secția pentru procurori.

(3) Condițiile pentru ca un procuror să se înscrie la concursul pentru ocuparea postului de procuror-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție sunt cele prevăzute la art. 88⁵ alin. (3).

(4) Fiecare candidat va depune un curriculum vitae, declarațiile prevăzute la art. 48 alin. (11) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, un proiect privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere și orice alte înregistrări pe care le consideră relevante în susținerea candidaturii sale.

(5) Documentele depuse de fiecare candidat vor fi publicate pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii, cu cel puțin 10 zile înaintea concursului.

(6) Comisia de concurs va propune Plenului Consiliului Superior al Magistraturii numirea procurorului-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, după evaluarea candidaturilor și a proiectelor, în urma unui interviu transmis în direct.

(7) Revocarea din funcția de procuror-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție se face de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în caz de neîndeplinire a atribuțiilor specifice funcției sau în cazul în care acesta a fost sancționat disciplinar în ultimii 3 ani, la propunerea comisiei prevăzute la alin. (2).

(8) Procurorul-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție este numit în funcție pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reinvestirii o singură dată.

Art. 88⁴ - (1) Procurorul-șef adjunct al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție este numit în funcție de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea motivată a procurorului-șef secție, dintre procurorii deja numiți în cadrul secției.

(2) Numirea în funcția de procuror-șef adjunct al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție se face pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reinvestirii o singură dată.

(3) Revocarea procurorului-șef adjunct al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție se face de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea motivată a procurorului-șef secție, în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, în cazul în care acesta a fost sancționat disciplinar.

Art. 88⁵ - (1) Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție se încadrează cu procurori numiți de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în urma unui concurs, în limita posturilor prevăzute în statul de funcții, aprobat potrivit legii, pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea continuării activității în cadrul secției pentru o perioadă totală de cel mult 9 ani.

(2) Concursul este susținut în fața comisiei de concurs compuse potrivit art. 883 alin. (2), din care face parte de drept și procurorul-șef secție.

(3) Pentru a participa la concursul pentru numirea în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, procurorii trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- a) să nu fi fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani;
- b) să aibă cel puțin gradul de parchet de pe lângă curte de apel;
- c) să aibă o vechime efectivă de cel puțin 18 ani în funcția de procuror;
- d) să aibă o bună pregătire profesională;
- e) să aibă o conduită morală ireproșabilă.

(4) La concurs poate participa orice procuror care, până la data stabilită pentru începerea concursului, îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (3).

(5) Concursul prevăzut la alin. (2) constă în:

a) un interviu, transmis în direct și ulterior arhivat pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii, susținut în fața comisiei prevăzute la art. 883 alin. (2) din care face parte de drept și procurorul șef secție;

b) o evaluare a activității din ultimii 5 ani;

c) o evaluare a unor acte profesionale întocmite de candidați din ultimii 3 ani de activitate.

(6) Interviul constă în verificarea pregătirii profesionale, a capacității de a lua decizii și de a-și asuma răspunderea, a rezistenței la stres, precum și a altor calități specifice. La interviu participă procurorul-șef secție și un psiholog, care pot pune întrebări candidaților.

(7) Evaluarea prevăzută la alin. (5) lit. b) se efectuează de către 2 procurori și 2 judecători din cadrul Inspecției Judiciare, desemnați de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea inspectorului-șef. Punctajul se acordă în urma unei analize ce va avea în vedere inclusiv durata și complexitatea cazurilor lucrate de procuror, rata de achitări, restituiri, condamnări, eventualele sesizări făcute din partea persoanelor cercetate și soluțiile date la acestea.

(8) Evaluarea prevăzută la alin. (5) lit. c) se efectuează de o comisie desemnată de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, formată din 2 procurori din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și 2 judecători din Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, propuși de colegiile de conducere ale acestora, precum și un formator din cadrul Institutului Național al Magistraturii, propus de Consiliul științific al acestuia.

(9) Punctajul maxim ce poate fi atribuit la probele de concurs este de 100 de puncte, distribuite astfel:

- a) 60 de puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. a);
- b) 20 de puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. b);
- c) 20 de puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. c).

(10) Punctajul minim pentru a fi declarat admis la concurs este de 70 de puncte, dar nu mai puțin decât următorul punctaj pentru fiecare probă în parte.

- a) minimum 25 de puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. a);
- b) minimum 15 puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. b);
- c) minimum 10 puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. c).

(11) Numirea în funcția de procuror din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție se va face de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în limita posturilor vacante și în ordinea punctelor obținute.

(11¹) Membrii comisiilor de concurs prevăzute în prezenta secțiune nu devin incompatibili și își exprimă votul în Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

(11²) Comisiile de concurs prevăzute de art. 883, respectiv de art. 885 își desfășoară legal activitatea în prezenta a cel puțin 3 membri.

(12) Procedurile de numire, continuare a activității în cadrul secției și revocare din funcțiile de conducere și execuție din cadrul secției vor fi detaliate într-un regulament aprobat de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

Art. 88⁶ - (1) La expirarea termenului de 3 ani, procurorul poate cere continuarea activității în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție pe o nouă perioadă de 3 ani, fără a depăși în total 9 ani de activitate în cadrul secției.

(2) Cu 3 luni înainte de expirarea termenului de numire, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii va analiza cererea depusă de procurorul care solicită continuarea activității în cadrul secției și decide asupra acesteia, având în vedere evaluarea activității desfășurate de acesta în ultimii 3 ani.

(3) La data încetării activității în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, procurorul revine la parchetul de unde provine.

(4) De la data revenirii la parchetul de unde provin, procurorii care au activat în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție își redobândesc gradul profesional de execuție și salarizarea corespunzătoare acestuia avute anterior sau pe cele dobândite ca urmare a promovării, în condițiile legii, în timpul desfășurării activității în cadrul secției.

Art. 88⁷ - (1) Procurorii numiți în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție pot fi revocați de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, la cererea motivată a procurorului-șef al secției, în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, în cazul aplicării unei sancțiuni disciplinare.

(2) În cazul revocării, procurorul revine la parchetul de unde provine și își redobândește gradul profesional de execuție și salarizarea corespunzătoare acestuia avute anterior sau pe cele dobândite ca urmare a promovării, în condițiile legii, în timpul desfășurării activității în cadrul direcției.

Art. 88⁸ - (1) Atribuțiile Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție sunt următoarele:

a) efectuarea urmăririi penale, în condițiile prevăzute în Legea nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare, pentru infracțiunile aflate în competența sa;

b) sesizarea instanțelor judecătorești pentru luarea măsurilor prevăzute de lege și pentru judecarea cauzelor privind infracțiunile prevăzute la lit. a);

c) constituirea și actualizarea bazei de date în domeniul infracțiunilor aflate în domeniul de competență;

d) exercitarea și retragerea căilor de atac în cauzele de competența Secției, inclusiv în cauzele aflate pe rolul instanțelor sau soluționate definitiv anterior

operaționalizării acesteia potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 90/2018 privind unele măsuri pentru operaționalizarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție;
e) exercitarea altor atribuții prevăzute de lege.

(2) Participarea la ședințele de judecată în cauzele de competența secției se asigură de procurori din cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau de către procurori din cadrul parchetului de pe lângă instanța investită cu judecarea cauzei.

Art. 88⁹ - Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție elaborează anual un raport privind activitatea desfășurată, pe care îl prezintă, nu mai târziu de luna februarie a anului următor, Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Art. 88¹⁰ - (1) În vederea desfășurării activităților specifice prevăzute de Codul de procedură penală, în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție funcționează, prin detașare, ofițeri sau agenți de poliție judiciară sub directă conducere și controlul nemijlocit al procurorilor Secției, în limita posturilor prevăzute de lege.

(2) Detașarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară se dispune la solicitarea procurorului-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție de către ministrul afacerilor interne, pe o perioadă de cel mult 3 ani, cu posibilitatea prelungirii din 3 în 3 ani, cu acordul acestora.

(3) Numirea în funcție a ofițerilor și agenților de poliție judiciară prevăzuți la alin. (1) se face prin ordin al procurorului-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

(4) Încetarea detașării ofițerilor și agenților de poliție judiciară se poate dispune înaintea perioadei prevăzute la alin. (2) prin ordin motivat al procurorului-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

(5) Pe durata detașării, ofițerii și agenții de poliție judiciară nu pot primi de la organele ierarhic superioare din poliția judiciară nicio însărcinare.

(6) Dispozițiile procurorilor din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție sunt obligatorii pentru ofițerii și agenții de poliție judiciară. Actele întocmite de aceștia din dispoziția scrisă a procurorului sunt efectuate în numele acestuia.

(7) Ofițerii și agenții de poliție judiciară prevăzuți la alin. (1) au drepturile și obligațiile prevăzute de lege pentru ofițerii de poliție și agenții de poliție, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege, și beneficiază, în mod corespunzător, de drepturile prevăzute la art. 13 și 23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 45/2007, cu modificările și completările ulterioare.

(8) Salarizarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară prevăzuți la alin. (1) se realizează potrivit dispozițiilor legale aplicabile ofițerilor și agenților de poliție judiciară în cadrul Direcției Naționale Anticorupție.

(9) Atribuțiile prevăzute de lege pentru ministrul afacerilor interne privind drepturile și răspunderile ce revin ofițerilor și agenților de poliție judiciară detașați se exercită de procurorul-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție. Atribuțiile privind acordarea gradelor profesionale pentru ofițerii și agenții de poliție

judiciară detașați se exercită de ministrul afacerilor interne, la propunerea procurorului-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

(10) Dispozițiile art. 6 din Legea nr. 364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, republicată, cu modificările ulterioare, se aplică în mod corespunzător în raport cu activitatea ofițerilor și agenților de poliție judiciară prevăzuți la alin. (1).

Art. 88¹¹ - (1) Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție se încadrează cu specialiști în domeniul prelucrării și valorificării informațiilor, economic, financiar, vamal, informatic, precum și în alte domenii, pentru clarificarea unor aspecte tehnice sau de specialitate în activitatea de urmărire penală.

(2) Specialiștii prevăzuți la alin. (1) sunt numiți în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție prin ordin al procurorului-șef al acesteia și au calitatea de funcționar public.

(3) Specialiștii prevăzuți la alin. (1) își desfășoară activitatea sub directă conducere, supraveghere și control nemijlocit al procurorilor Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție și au drepturile și obligațiile prevăzute de lege pentru funcționarii publici. Salariile de bază pentru specialiștii din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție sunt cele prevăzute la art. 28 alin. (2) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu art. 1 lit. e) și art. 22 alin. (1)-(3) din capitolul VIII al anexei nr. V din aceeași lege. Specialiștii beneficiază, în mod corespunzător, de drepturile prevăzute la art. 13 și 23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 45/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Principiul protecției jurisdicționale efective a drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii la care se referă art. 19 alin. (1) TUE constituie un principiu general al dreptului Uniunii, care decurge din tradițiile constituționale comune ale statelor membre.

Conform Hotărârilor CJUE C-504/04 și C-503/15, noțiunea de independență presupune, în special, ca organismul respectiv să își exercite funcțiile jurisdicționale în mod complet autonom, fără a fi supus vreunei legături ierarhice sau de subordonare și fără să primească dispoziții sau instrucțiuni, indiferent de originea lor, și să fie astfel protejat de intervenții sau de presiuni exterioare, susceptibile să aducă atingere independenței de judecată a membrilor săi și să influențeze deciziile acestora.

Or, înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție constituie o garanție legală a principiului independenței justiției în general, și a independenței judecătorești în special.

Este de precizat că în cadrul Ministerului Public au existat dintotdeauna, într-o formă sau alta, structuri specializate în anchetarea faptelor pretins săvârșite de magistrați, precum și de alte persoane a căror activitate infracțională avea legătură de cauzalitate cu activitatea respectivilor magistrați. Spre exemplu, în cadrul Direcției Naționale Anticorupție a funcționat, până la înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, un serviciu de combatere a corupției în justiție, înființat prin Ordinul nr. 10/2014 emis de către procurorul-șef DNA și fără implicarea Consiliului Superior al Magistraturii.

Cerința independenței judecătorilor ține de substanța dreptului fundamental la un proces echitabil, care are o importanță esențială ca garant al protecției ansamblului

drepturilor conferite justițiabililor de dreptul UE și al menținerii valorilor comune ale statelor membre prevăzute la art. 2 TUE, în special a valorii statului de drept. (CJUE, Hot. C-216/18).

Cu privire la utilitatea înființării Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, Curtea Constituțională, prin Decizia 33/2018, a reținut, în controlul a priori al legii de înființare, că această structură specializată constituie o garanție legală a principiului independenței justiției, sub aspectul componentei sale individuale, independența judecătorului. S-a mai reținut că se asigură, pe această cale, o protecție adecvată a magistraților împotriva presiunilor exercitate asupra lor, împotriva abuzurilor săvârșite prin sesizări/denunțuri arbitrare și se asigură o practică unitară, la nivelul acestei structuri de parchet, cu privire la efectuarea actelor de urmărire penală pentru infracțiunile săvârșite de magistrați.

De altfel, Curtea a reținut că este constituțional și aspectul privind stabilirea unor reguli speciale de competență cu privire la o anumită categorie de persoane, acest aspect nereprezentând un element de noutate în actualul cadru normativ procesual penal.

În ceea ce privește Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, din reglementarea legală a acestei secții reiese cu claritate faptul că nu doar independența judecătorilor este asigurată, cât și cea a procurorilor care funcționează în cadrul său.

Așadar, potrivit dispozițiilor legale enumerate mai sus (a se vedea art. 88¹ alin. 4 și art. 88⁵ alin 1), privind înființarea, organizarea și funcționarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, procurorul-șef al acesteia este numit în funcție de Plenul CSM, spre deosebire de procurorii de la marile parchete (spre exemplu, Procurorul general al Parchetului de pe lângă ICCJ, procurorul-șef DNA, procurorul-șef DIICOT) care sunt numiți în funcție în urma unui concurs organizat de Ministerul Justiției, CSM emitând doar un aviz consultativ în această procedură.

Mai mult, prin analiza cadrului legal care guvernează înființarea, organizarea și funcționarea Secției suntem de părere că legiuitorul a avut în vedere crearea unui structuri de parchet, care prin particularitățile sale, în ceea ce privește numirea în funcție a procurorilor, să asigure o independență a acestora prin eliminarea din procedura de selecție a Ministerului Justiției.

Sintetizând, garanțiile de independență și imparțialitate ale Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție sunt următoarele:

- vechimea de cel puțin 18 ani în funcția de procuror;
- selectarea, atât a procurorului-șef Secție, cât și a procurorilor cu funcții de execuție, de către Consiliul Superior al Magistraturii și nicidecum de factorul politic așa cum se precizează în spațiul public;
- transparența procesului de selecție atât a procurorului-șef Secție cât și a procurorilor cu funcții de execuție;
- evaluarea riguroasă a activității profesionale a procurorilor, desfășurată în ultimii 3 ani, de către comisii numite de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

Reguliile privitoare la competența personală, ca o derogare de la competența după materie, țin de tradiția dreptului românesc și nu au fost niciodată contestate sau considerate o încălcare a principiului statului de drept. Prin urmare, principiul independenței judecătorilor, consacrat de art. 19 alin. (1) al doilea paragraf din TUE și de art. 47 din Carta

Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, astfel cum acestea au fost interpretate prin jurisprudența CJUE, nu se opune înființării Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, raportat la modalitatea de numire/revocare din funcție a procurorilor care fac parte din această Secție. Dimpotrivă, înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție constituie o garanție legală a principiului independenței justiției în general și a independenței judecătorului în special.

Prin această întrebare, instanța națională dorește să supună interpretării CJUE articolele mai sus invocate, în sensul de a se stabili dacă acestea se opun unei reglementări naționale care instituie o structură de parchet ce beneficiază de competența exclusivă a anchetării magistraților. Astfel, instanța dorește ca CJUE să lămurească în ce măsură principiul statului de drept cât și cel al egalității cetățenilor UE s-ar opune existenței unei structuri care să aibă o competență personală.

După cum s-a precizat mai sus, organizarea judiciară nu cade în competența exclusivă a Uniunii Europene. Așadar, statele membre pot să își organizeze sistemele de justiție în mod autonom, ținând seama de tradițiile juridice extreme de eterogene la nivel European, cu respectarea însă a principiului statului de drept și a tuturor celorlalte principii care, de altfel, fac parte din tradiția comună a statelor membre.

În ceea ce privește instituirea unei secții specializate în investigarea infracțiunilor din justiție, nici principiul statului de drept și nici cel al egalității cetățenilor în fața legii nu se opun unei astfel de măsuri adoptate la nivel intern, într-un domeniu care nu a făcut și nu poate să facă obiectul uniformizării la nivelul UE. Este de tradiția dreptului penal românesc existența unor diferite forme de competență, respectiv materială (după tipul infracțiunii comise), personală (după calitatea persoanei suspectate că a comis o infracțiune) și teritorială (după, prin altele, locul comiterii unei fapte prevăzute de legea penală).

În dreptul penal românesc, atât sub imperiul codului penal din 1969 cât și în temeiul Codului Penal în vigoare, sunt reglementate mai multe situații ce cad sub incidența competenței personale, atât a organelor de urmărire penală (de exemplu, procurori militari pentru infracțiuni săvârșite de militari), cât și a instanțelor de judecată (de exemplu, Înalta Curte de Casație și Justiție pentru infracțiuni săvârșite de deputați și senatori). Așadar, forme de competență personală existau atât înainte de aderarea României la UE, cât și ulterior și nu au fost niciodată apreciate ca încălcând principiile Statului de drept și ale egalității cetățenilor în fața legii.

Rațiunea pentru care dreptul penal și procedural românesc a ales, la fel ca și alte sisteme juridice la nivel european, să reglementeze forme de competență subsidiare, de genul celei personale, care derogă de la competența materială și teritorială, ține de tradiția juridică românească și de opțiunile de politică publică.

Mai mult decât atât, reglementarea unor atare forme de competență nu a făcut niciodată obiectul vreunul raport întocmit în baza MCV, tocmai datorită faptului că nu se încalcă niciun principiu de drept UE. Mai mult decât atât, chiar MCV atinge subiectul competenței personale atunci când face trimitere, în obiectivul de referință nr. 3, la "corupția la nivel înalt". O astfel de corupție la nivel înalt implică, automat, o distincție între subiecții activi ai infracțiunilor de corupție, respectiv între persoanele care nu atrag

aplicarea unor excepții de la regulile competenței materiale și persoanele care, dimpotrivă, prin prisma calității personale speciale pe care o dețin, impun o astfel de derogare.

Rațiunea instituirii unei competențe personale, deși nu se impune a fi justificată întrucât ține de autonomia fiecărui stat membru de a hotărî în materia organizării judiciare proprii, rezidă, pe de o parte, în necesitatea de a asigura garanții suplimentare anumitor persoane acuzate de comiterea unor infracțiuni, prin prisma rolului important ocupat în societate și a importanței funcției lor (de pildă, deputați, senatori, magistrați – care sunt judecați, în primă instanță, de curțile de apel/ICCJ, indiferent de gradul profesional deținut ori, mai ales, de natura infracțiunii comise) și, pe de altă parte, de necesitatea de a asigura un grad sporit de profesionalism al judecătorilor investiți cu soluționarea cauzelor, mai ales că existența unei competențe personale, presupune, de cele mai multe ori, săvârșirea faptei în cadrul sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu.

În concluzie, în raport de cele în precedent inserate, în subsidiar, apreciem că dreptul european invocat nu se opune emiterii de către subscrisul a unor regulamente privind înființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, subscrisul îndeplinindu-și obligațiile în temeiul legii și în limitele competențelor.

